

V1998-02 16.01.98

Konkurranseloven § 3-9 Dispensasjon fra konkurranseloven § 3-3 for konkurranseklausul i avtale mellom TV2 AS, Telenor Link AS og TV Torget AS om opprettelsen av Nordic Shopping Channel Ltd. (NSC)

Sammendrag:

Nordic Shopping Channel (NSC) er et fjernsynsselskap eiet i fellesskap av Telenor Link, TV Torget og TV2. Selskapet er etablert i England og skal drive direktesalg av varer og tjenester til befolkningen i de nordiske landene. NSC skal være en ren home shopping kanal og ikke ha andre typer programmer. Telenor Link, TV Torget og TV2 innvilges dispensasjon til å avtale at partene ikke skal ha adgang til selv å etablere andre rene home shopping kanaler rettet mot det norske markedet eller inngå lignende samarbeid med tredjemann for det nordiske markedet. Dispensasjonen gis på vilkår av at Konkurransetilsynet underrettes dersom det skjer endringer i (NSCs eiersammensetning eller i avtale som regulerer samarbeidet i NSC.

Konkurransetilsynet viser til korrespondanse vedrørende etableringen av Nordic Shopping Channel Limited (NSC), senest til Deres brev av 20. november 1997.

NSC er et fjernsynsselskap eiet i fellesskap av ovennevnte parter. Selskapet er etablert i England og skal drive direktesalg av varer og tjenester til befolkningen i de nordiske landene. NSC skal være en ren home shopping kanal og ikke ha andre typer programmer. Sendingene skal produseres i Oslo. Herfra går båndene med de innspilte programmene til London. De blir der avspilt i NSCs hovedkvarter, sendt via British Telecoms linjer og deretter over Telenors satellitt Thor II til Norge. Programmene distribueres så via sendenetten til Telenor Link på samme frekvens som NRK2 i det tidsrommet NRK2 ikke har sendinger.

Konkurransetilsynet har gått gjennom de avtaler som ligger til grunn for etableringen av selskapet og har konkludert med at NSC er å anse som et økonomisk selvstendig og uavhengig selskap i den forstand at konkurranselovens forbudsbestemmelser ikke får anvendelse på etableringen av selskapet som sådan.

Når det gjelder utkastet til aksjonæravtalen, er det tidligere søkt om dispensasjon for konkurranseklausulen i rammeavtalens pkt. 6. Konkurransetilsynet har kommet med en foreløpig vurdering av klausulen i brev av 6. november 1997. I utkastet til aksjonæravtale oversendt oss den 20. november 1997 er det i punkt 12 inntatt en konkurranseklausul som bygger på klausulen i rammeavtalens pkt. 6. De opplyser at det vil søkes om dispensasjon også for denne klausulen når avtalen er ferdigstilt. Tilsynet vil i det følgende derfor begrense sin vurdering til konkurranseklausulen i rammeavtalens pkt. 6. Konkurransesklausulen lyder:

"Partene skal ikke ha adgang til selv å etablere andre rene home shopping kanaler rettet mot det norske markedet eller inngå lignende samarbeid med tredjemann for det nordiske markedet."

Konkurranseloven

Konkurranseloven § 1-5

Konkurranseloven § 1-5 gjelder vilkår, avtaler og handlinger som foretas, som har virkning eller som er egnet til å ha virkning her i riket. Vilkår, avtaler og handlinger omfattes ikke i den utstrekning de utelukkende har eller er egnet til å ha virkning utenfor riket, med mindre Kongen bestemmer det.

NSCs sendinger retter seg mot det nordiske markedet, hvilket innebærer at EØS-lovgivningen i utgangspunktet vil få anvendelse ved siden av norsk konkurranserett. Partene i avtalen må derfor forholde seg både til den norske konkurranseloven og til EØS-retten, ettersom NSCs virksomhet vil kunne påvirke samhandelen i EØS-området. Partene har imidlertid ikke notifisert avtalen, da advokat Teigum opplyser at det antas at joint venturet som sådan må vurderes under fusjonsforordningen, men at terskelverdiene i forordningen ikke vil overstiges.

Konkurranseloven § 3-3

Konkurranseloven § 3-3 forbyr to eller flere ervervsdrivende å inngå markedsdelingsavtaler eller søke å påvirke til markedsdeling ved samordnet praksis eller på annen måte for salg av varer eller tjenester. Etter tilsynets vurdering omfattes ovennevnte klausul i avtalens punkt 6 av markedsdelingsforbudet i § 3-3, fordi avtalepartene som ervervsdrivende sammen forplikter seg til å avstå fra å konkurrere med det nye selskapet NSC.

Konkurranseloven § 3-9

Med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 kan tilsynet dispensere fra lovens forbud dersom:

- a) konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen,
- c) konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller
- d) det foreligger særlige hensyn.

Konkurransetilsynets vurdering

De relevante markeder

Konkurransetilsynet legger til grunn at de markeder som berøres gjennom opprettelsen av NSC er markedet for tv-produksjoner, tv-shoppingprogrammer og kringkastingsdistribusjon. Ifølge rammeavtalens pkt. 3.1. skal NSC inngå avtaler med ett eller flere selskap i Norge, England eller andre land som skal produsere selskapets programmer. Avtalepartene pålegger ikke selskapet rettslige begrensninger på etablering av tv-produksjon eller kjøp av tv-produksjonstjenester fra tredjemann.

TV2 har i dag en begrenset tv-shopping virksomhet. TV-torget, som TV2 eier 51% av, bistår TV2 i denne virksomheten. Det kan stilles spørsmål om TV2s home shopping virksomhet kan sies å være samme produkt som NSCs home shopping, idet NSCs produkt vil være en ren home shopping kanal som ikke tilbyr andre typer programmer. Dersom produktene anses som likeverdige, vil en ytterligere konkurranse mellom partene kunne elimineres gjennom bestemmelsen i pkt. 6 som partene i det

nyopprettede selskapet har vedtatt.

Konkurransemessige virkninger

Etter Konkurransetilsynets vurdering er de mest sentrale konkurransemessige virkningene knyttet til Telenors eierandeler i NSC. Ifølge partene er Telenor i dag ikke engasjert verken i egen programproduksjon eller kjøp av tv-produksjonstjenester. Partene fremhever at Telenor heller ikke har pålagt TV2 eller NSC noen begrensninger med hensyn til hvilke tv-produsenter selskapet kan bruke dersom de ønsker å få distribusjon gjennom Telenor Satellite Services (TSS). Partene kan derfor ikke se at etableringen av NSC fører til konkurransebegrensninger hva gjelder markedet for tv-produksjon overhodet, men mener tvert imot at etableringen av NSC kan bidra til å øke konkurransen i markedet.

Konkurransetilsynet deler partenes syn på at etableringen av NSC kan bidra til en mer effektiv konkurranse på markedet for tv-shoppingprogrammer. Tilsynet har heller ikke merknader til måten NSCs programproduksjon er tenkt organisert på. Tilsynet er imidlertid oppmerksom på at Telenors eierinteresser i NSC innebærer en vertikal integrering mellom tv-produksjon og kringkastingsdistribusjon. Gjennom selskapene TSS og Telenor Avidi eier selskapet både satellittkapasitet og kabel-tv-virksomhet. I tillegg tilbyr Telenor ulike tjenester i tilknytning til kringkasting i Telenor Link. Ved å engasjere seg i NSC vil Telenor være eiermessig integrert i alle leddene i hele produksjonskjeden. Gjennom å eie både satellittoverføringskapasitet og Norges nest største kabel-tv-selskap har selskapet i dag en sterk stilling innen kringkastingsdistribusjon. Etter tilsynets mening gir Telenors eierandeler i NSC selskapet økte muligheter til å påvirke konkurransen også på markedet for home-shoppingprogrammer.

De konkurransemessige konsekvensene av Telenors engasjement i NSC avhenger av flere forhold, blant annet den teknologiske utviklingen og konkurransesituasjonen innenfor de ulike markedene. Ifølge partene i NSC er kapasiteten på satellittoverføring til Norge for tiden svært god og antas å øke i tiden fremover som følge av ny teknologi. Konkurransetilsynet deler ikke uten videre partenes vurdering av disse forholdene. I tillegg til kapasiteten til TSS er det bare NS AB som tilbyr satellittoverføringskapasitet spesielt tilpasset for kringkastingsdistribusjon til Norden, nærmere bestemt satellittsendinger over 1 grad vest, 5 grader øst. Etter tilsynets mening må satellittoverføringskapasitet til Norden vurderes som et knapphetsgode. Selv om begge selskapene arbeider med å innføre ny teknologi som gjør det mulig å sende digitalt, vil ikke dette nødvendigvis føre til økt overføringskapasitet på kort sikt. Fram til sluttbrukerne har skiftet ut sitt mottakerutstyr må kringkastings-selskapene i en overgangsperiode sende både analogt og digitalt. Etter tilsynets mening vil dette kunne bidra til at presset på overføringskapasiteten til Norden ytterligere forsterkes i tiden som kommer. Selv om tilsynet legger til grunn at satellittoverføringskapasiteten til Norden ikke er så god som partene hevder, mener tilsynet at sendingene til en ny kanal, NSC, ikke vil skape konkurransemessige problemer på markedet for satellittdistribusjon. Tilsynet legger derfor til grunn at NSCs inntreden i markedet ikke vil medføre noen vesentlig konkurransebegrensning på dette leddet. Det legges i denne forbindelse også vekt på aktørenes planer om utvidet overføringskapasitet i nevnte satellittposisjoner.

Partene hevder videre at Telenors eiermessige integrasjon i NSC heller ikke skal legge begrensninger på Telenors muligheter til å videreformidle konkurrerende tv-shopping kanaler gjennom sitt kabel-tv-nett.

Til det vil tilsynet bemerke at selv om Telenor står fritt til å distribuere andre shoppingkanaler, kan konkurransen mellom kabelselskapene påvirkes dersom konkurrerende kabelselskaper får andre vilkår for å videresende NSC enn Telenors eget kabelselskap. Siden NSC må antas å ha en begrenset markedsandel, har tilsynet har ikke lagt avgjørende vekt på dette momentet i sine vurderinger. De raske endringer som i dag skjer i de berørte markeder tilsier imidlertid at perspektivet på vurderingene av de konkurransemessige virkningene på disse områdene ikke bør være for langsiktig.

Konkurransetilsynet har i sine vurderinger av saken videre lagt til grunn at markedet for home-shoppingprogrammer synes å være i utvikling. TV3 AS` shoppingkanal, TV-Shop, sender home-shoppingprogrammer hvor varer og tjenester tilbys for salg i TV3s sendinger i tidsrom hvor TV3 ikke har alminnelige redaksjonelle sendinger. I tillegg driver Kinnevik-konsernet tv-kanalen TVG, som er en ren home shopping kanal som kan tas inn av husstander med eget parabolanlegg. Av andre nye aktører på markedet har tilsynet fått opplyst at TV-Butikken har startet sendinger fra Luxembourg.

Etter Konkurransetilsynets vurdering er det i dag tiltakende konkurranse på markedet for tv-shopping. Etableringen av NSC vil kunne bidra til en ytterligere effektivisering av konkurransen på dette markedet. Dette tilsier at tilsynet stiller seg positiv til opprettelsen av NSC. På bakgrunn av ovennevnte er det imidlertid usikkert hvilke konkurransemessige virkninger som kan følge av Telenors eiermessige engasjement i selskapet. Tilsynet ønsker derfor å bli underrettet dersom det skjer endringer i avtalenes innhold eller endringer i eiersammensetningen til NSC.

Konkurransesklausulen

Tilsynet antar at de gjensidige forpliktelsene nedfelt i konkurranseklausulen i pkt. 6 i rammeavtalen vil kunne gi den enkelte aksjonær sikkerhet for at de øvrige aksjonærer vil gi sin fulle tilslutning til samarbeidet, slik at partene konsentrerer seg om virksomheten i det nyetablerte selskapet. Tilsynet antar følgelig at klausulen vil være nødvendig for at de positive virkninger av samarbeidet kan realiseres. Konkurransetilsynet mener således at det er grunnlag for å dispensere for bestemmelsen med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 a). Hensynet til de noe usikre vertikale virkninger av etableringen av Nordic Shopping Channel tilsier imidlertid etter tilsynets vurdering at vedtakets varighet begrenses til tre år.

Vedtak

Med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 a) har tilsynet fattet følgende vedtak:

Telenor Link, TV Torget AS og TV2 AS innvilges dispensasjon fra konkurranseloven § 3-3 til å avtale at partene ikke skal ha adgang til selv å etablere andre rene home shopping kanaler rettet mot det norske markedet eller inngå lignende samarbeid med tredjemann for det nordiske markedet.

Dispensasjonen gis på vilkår av at Konkurransetilsynet underrettes dersom det skjer endringer i NSCs eiersammensetning eller i avtale som regulerer samarbeidet i NSC.

Vedtaket trer i kraft straks og varer til 15. januar 2001 .

Dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom vilkårene for dispensasjonen ikke er oppfylt eller forutsetningene for dispensasjonen ikke lenger er til stede.

Vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. For øvrig vises til vedlagte skjema "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak."

[til toppen](#)